

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 28.09.2021

§ 107

Lahden esi- ja perusopetuksen kaksikieliseen opetukseen oppilaaksioton valintaperusteiden tarkentaminen

6579/12.00.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

opetuksen palvelupäällikkö, Johanna Saastamoinen, p. 044 4163159

Päätös

Lautakunta jätti asian käsittelemättä esittelijän peruutettua päätösehdotuksen.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Kilponen Lassi

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy tarkennukset kaksikieliseen opetukseen oppilaaksioton valintaperusteista päätöspirustelujen mukaisesti. Päätös koskee valintaa Tiirismaan peruskouluun laajamittaiseen kaksikieliseen esiopetukseen / 1. vuosiluokalle ja Lotilan peruskouluun kielikylpyopetukseen esiopetukseen / 1.luokalle 1.1.2022 alkaen

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa esittelijä peruutti päätösehdotuksen.

Perusteluosa

Lahden perusopetuksessa järjestetään normaalin opetuksen lisäksi opetusta, jossa painottuu jokin oppiaine. Tällaista opetusta on mm. kaksikielinen opetus, jota järjestetään Tiirismaan (vieraana kielenä

englanti) ja Lotilan (ruotsinkielinen kielikylpyopetus) peruskouluissa. Oppilaaksioton käytänteitä ohjaa sivistyslautakunnan päätöksellä määritellyt valintaperusteet (04.12.2018 §199 ja 06.10.2020 §104). Lahden varhaiskasvatuspalvelut ja perusopetuspalvelut ilmoittaa vuosittain etukäteen esiopetuksen järjestämipaikoista, opetuksen alkamis- ja päättymisajankohdasta sekä siitä, miten kaksikieliseen opetukseen haetaan. Esiopetukseen hakemista sääntelee Perusopetusasetus 23 a§. Lahdessa kaksikielinen opetus jatkuu 1. luokalta, jonne lapset ovat suoraan esiopetuksesta siirtyneet ilman hakumenettelyä. Lahden perusopetus sai Etelä-Suomen aluehallintovirastolta 14.06.2021 päätöksen, joka liittyi oppilaaksiottoon kyseiseen opetukseen. Päätöksessä oli otettu kantaa hakumenettelyyn ja valintaperusteisiin, jotka eivät vastanneet kaikkien hakijoiden huomioimista yhdenvertaisesti (kaksikieliseen esiopetukseen otetut etusijalla perusopetukseen otettaessa ja ulkomaalaiskiintiö). Lisäksi valintaperusteita on tarve tarkentaa, jotta ne olisivat samassa linjassa muun Lahden perusopetuksessa järjestettävän painotetun opetuksen kanssa. Valmistelua on tehty yhteistyössä Tiirismaan ja Lotilan peruskoulujen sekä varhaiskasvatuspalvelujen kanssa.

Perusopetuslain 28§:n 1 momentin mukaan perusopetuksessa oppilaalla on oikeus käydä 6§:n 2 momentissa tarkoitettua lähikoulua. Saman pykälän 2 momentin mukaan oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin lähikouluun. Tämä on toissijaista oppilaaksiottoa. Opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta. Oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Hakijoihin voidaan käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta. Valintaperusteista ja kokeesta tulee ilmoittaa etukäteen. Kunta voi kuitenkin päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

Lahden kaksikielisen opetuksen oppilaaksioton valintaperusteita tulisi tarkentaa seuraavasti:

Kaksikieliseen opetukseen Tiirismaan peruskoulun 1. luokalle otettaessa tulisi nykyistä valintamenettelyä muuttaa siten, *ettei oppilaspaikkoja varata eri hakijaryhmille* (mm. kaksikielisessä esiopetuksessa olleille tai ulkomailta muuttaneille) ohi perusopetuslain 28§ edellyttämien yhdenvertaisten valintaperusteiden vaatimusten. Lisäksi opetukseen voidaan ottaa *ensisijaisesti* Lahdessa asuvia lapsia. Valintaperusteita tulisi tarkentaa siltä osin, *että myös ulkopaikkakuntalaiset voivat hakea ja heidät huomioidaan, mikäli vuosittain alkavassa opetusryhmässä on tilaa. Tarkennus tehtäisiin myös vuosittain alkavan opetusryhmän kokoon lisäämällä aloituspaikkoja 22:sta 24:ään. Lisäksi määriteltäisiin alkavan opetusryhmän vähimmäismääräksi 16 oppilasta koskien kaksikielistä opetusta (vieras kieli englanti)*. Tämä olisi linjassa Lahden perusopetuksen muun painotetun opetuksen alkavien opetusryhmien kanssa.

Otettaessa oppilaita kaksikieliseen opetukseen arvioidaan hakijoiden kielellisiä valmiuksia kokeella. Käytännössä on tullut esille tilanteita, jossa hakija ei terveydentilansa vuoksi ole voinut kokeeseen osallistua. *Mikäli hakija ei terveydentilansa vuoksi voisi osallistua yhteisiin vuosittain ilmoitettuihin koepäiviin, koe järjestettäisiin mahdollisimman pian yhteisen koepäivän jälkeen koulun erikseen ilmoittamana ajankohtana. Kaksikieliseen opetukseen hakeneiden osalta huomioitaisiin myös varasijoille jääneet oppilaat. Varasijoilta otettaisiin opetukseen keväällä vain lukuvuosittain määriteltynä ajankohtana*. Tämä olisi yhdenvertainen käytänne muun painotetun opetuksen järjestämisen kanssa.

Käytännössä on havaittu, että huoltajilta tulee kouluille yhteydenottoja, jossa vedotaan oppivelvolliselle opetuspaikan saamista kaksikielisestä

opetuksesta, koska opetus järjestetään heidän asuinsoitteestaan katsottuna lähikoulussa tai perhe on muuttanut ulkomailta Lahteen. Opetus on *toissijaista oppilaaksiottoa*, joka olisi hyvä olla valintaperusteissa näkyvillä. Tällöin se selventäisi huoltajille eron lähikoulun oppilaaksioton ja toissijaisen oppilaaksioton välillä. Oppivelvollisen muuttaessa Lahteen muuna ajankohtana kuin vuosittain määriteltynä hakuaikana, oppilas osallistuisi ikätaso huomioivaan soveltuvuuskokeeseen. Rehtorin harkinnan mukaan katsottaisiin, onko opetusryhmään mahdollista ottaa oppilasta opetusryhmän koko ja edellytykset huomioiden. Perusopetuslain 28§:n yhdenvertaisuusperiaatteet huomioiden, Lahteen muuttavien osalta *poistettaisiin ulkomaalaiskiintiö*. Vastaavasti mikäli oppilas muuttaisi pois Lahdesta, *päättyisi opiskelu Lahden kaksikielisessä opetuksessa lukuvuoden loppuun mennessä*. Tämä olisi yhdenvertainen menettely Lahdessa järjestettävän muun opetuksen kanssa.

Edellä kuvatut tarkennukset koskevat oppilaaksiottoa perusopetukseen. Esiopetukseen ottamisen osalta tarkennettaisiin valintaperusteita siten, että Tiirismaan peruskoulun kaksikieliseen esiopetukseen ei järjestettäisi valintakoetta, vaan hakijamäärän ylittyessä vuosittain aloittavan ryhmän enimmäismäärän 24, *suoritettaisiin hakijoiden osalta arpominen*. Tämä katsottaisiin yhdenvertaiseksi hakijoiden valintamenettelyksi ja lapsen ei siten tarvitsisi kahtena vuotena peräkkäin osallistua kielellisiä valmiuksia arvioivaan kokeeseen, joka vastaavasti toteutettaisiin perusopetukseen 1. luokalle haettaessa.

Lotilan peruskoulun ruotsinkielinen kielikylypyopetus sen sijaan aloitetaan esiopetuksessa ja se jatkuu perusopetuksen loppuun saakka (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014). Tässä opetusmuodossa aloittavan opetusryhmän koko olisi edelleen 12 lasta (mahdollistaa yhdysluokkaopetuksen, jolloin yhdysluokassa 24 oppilasta).

Mikäli jatkavassa 1. luokan ryhmässä olisi tilaa, voisi 1.luokalle hakea vuosittain ilmoitettuna ajankohtana. Tämä olisi tarkennus, joka mahdollistaisi kielikylpyopetukseen hakeutumisen peruskoulun alkaessa. Mikäli hakijoita olisi enemmän kuin ryhmään voidaan ottaa, käytettäisiin valinnassa kielellisiä valmiuksia mittaavaa koetta, kuten Tiirismaan peruskoulun kaksikieliseen opetukseen hakijoiden osalta.

Täten sivistyslautakunnalle esitetään, että kaksikieliseen opetukseen oppilaaksioton valintaperusteita tarkennetaan edellä kuvatun mukaisesti. Tarkennukset koskevat kaksikieliseen esiopetukseen / perusopetukseen Tiirismaan peruskouluun ja Lotilan peruskouluun toissijaisessa oppilaaksiotossa otettavia lapsia / oppilaita 1.1.2022 alkaen. Oppilaaksioton valintaperusteet kaksikieliseen opetukseen on kokonaisuudessaan tuotu esille liitteeseen. Päätöksen valmistelu perustuu Perusopetuslakiin 6§, perusopetuslakiin 28§ ja perusopetusasetukseen 23 a§.

Liitteet

Tarkennukset kaksikieliseen opetukseen oppilaaksioton valintaperusteisiin 1.1.2022 alkaen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

